

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 9.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 9.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izposilnično zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inocentivo: UPI S. A., MILANO

Reclama: za Ljubljansko pokrajino pri področni
izdanih zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Cotti, Cort Post No 11-3118

JUTR

Izobražba vseh dan sponzoriranih
Narodna in mednarodna študija
in inozemstvo študija: »Pocedistiskim je-
toma« Lr 36.50

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 9. - Telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Heftige Abwehrkämpfe im Südschnitt der Ostfront

69 sowjetische Panzer vernichtet — Voller Abwehrerfolg gegen Durchbruchversuche bei Witebsk — Feindliche Angriffe bei Pleskau und Narwa zurückgeschlagen

Aus dem Führerhauptquartier, 6. März. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Südschnitt der Ostfront setzte der Feind seine erfolglosen Angriffe südlich Krivul Rog fort. Der Schwerpunkt der sowjetischen Durchbruchversuche liegt namentlich im Abschnitt von Sienigorodka, wo die Sowjets gestern mit starken Infanterie- und Panzerkräften zum Angriff antraten, und besonders im Raum südlich Schepetowka, wo sich die Abwehrschlacht mit weiter vordringenden bolschewistischen Kräften zu grosser Heftigkeit steigerte. In beiden Abschnitten stehen unsere Truppen in schweren Abwehrkämpfen. Der Feind verlor dort 69 Panzer.

Im mittleren Frontabschnitt scheiterten an der Autobahn Smolensk-Orsa von zahlreichen Panzern unterstützte, mehrfach wiederholte Angriffe unter hohen blutigen Verlusten für den Feind.

Südöstlich Witebsk erlangten unsere Grenadiere, von Tigern, Sturmartillerie, Panzerjägern und Flakartillerie hervorragend unterstützt, erneut einen vollen Abwehrerfolg gegen die auch gestern fortgesetzten sowjetischen Durchbruchversuche.

Auch nördlich Pleskau und bei Narwa wurden wiederholte feindliche Angriffe in

erbitterten Kämpfen zurückgeschlagen. Einige Einbruchstellen konnten in erfolgreichen Gegenangriffen beseitigt oder eingeengt werden.

Bei den Abwehrkämpfen im Südschnitt der Ostfront haben sich die Fränkisch-sudetendeutsche 46. Infanterie-Division unter Führung des Generalleutnants Röpke und die ostmärkisch-badische 23. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Kräber hervorragend bewährt.

In Italien kam es zu keinen Kampfhandlungen von Bedeutung.

Feindliche Torpedoflugzeuge versenkten in der Nacht vom 5. zum 6. März nördlich Borkum den in einem deutschen Geleitzug fahrenden schwedischen Dampfer »Diana«. Von den Sicherungsstreitkräften des Geleitzugs und der Bordflak wurden zwei der drei angreifenden Flugzeuge abgeschossen.

Bei der Abwehr feindlicher Luftangriffe gegen deutsche Stützpunkte in den besetzten Westgebieten wurden am gestrigen Tage acht feindliche Flugzeuge, darunter drei Bomber, abgeschossen.

Einige feindliche Störflugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben im westdeutschen Raum.

Nemški tisk o sovjetski zahtevi po izročitvi italijanskih ladij

Berlin, 5. marca. Nedeljski tisk se bavi v svojih komentarjih z Rooseveltovo izjavo o izročitvi tretjine italijanske vojne mornarice Sovjetski zvezi. »Völkischer Beobachter« piše, da je Roosevelt s to izjavo znova dokazal, s kakšno ponizno točnostjo in natančno naglico skušajo Angloameričani izpolniti vse želje Kremlija. Obenem je znatno za angleško stališče in za demokratski triumvirat, da je dobil ameriški predsednik Stalinovo vprašanje, ki se tiče v prvi vrsti britanskih postojank v Sredozemlju. List pravi, da Roosevelt ni odgovoril, kje bodo Rusi uprabili te ladje. Ako bi se to zgodilo v Sredozemlju, potem bi se predstavljalo nedvomno grožnjo za vse obrobne države. »Deutsche allgemeine Zeitung« označuje kot zanimivo zlasti dejstvo, da bo predaja italijanskih bojnih ladij Sovjetski zvezi izvršena v trenutku, ko niti Američani in niti Angleži še niso prišli iz zagate, ki jo zanje predstavlja pomanjkanje vojnih ladij za zagotovitev varnosti njihovih spremljav. List poudarja, da je Stalin zahteval izročitev, Roosevelt pa je ubogal. »Berliner Lokalanzeiger« piše, da se danes v vsaki vesti kaže popolna nemogočnost zapadnih sil napram neprestano večjim sovjetskim zahtevam. Te se vedno bolj predržno vrste ena za drugo, Angloameričani pa morajo na vse pristati. Sedanj primer posebno jasno kaže politično razdelitev sil. Izročitev vojne mornarice Sovjetski zvezi bo očitala moskovski vpliv tudi na Sredozemskem morju. List opozarja, da se je Anglija svojočasno leta in leta upirala Italiji ter vodila proti njej celo gospodarsko vojno, da bi si zagotovila Sredozemlje kot neomejeno področje svoje moči, v sedanjem položaju, v katerega je prišla zaradi Churchillove vojne, pa mora izročiti nadzorstvo nad Sredozemskim morjem Rusiji.

Rim, 6. marca. Vest, da bo tretjina bivše italijanske vojne mornarice izročena Sovjetski Rusiji, je najgloblje pretresla rimsko prebivalstvo.

»Popolo di Roma« pravi, da so v mornariškem ministru, ogromni in krasi stavbi ob bregovih Tibere, prostozidarski admirali kovali načrte, kako bi izročili sovražnikom italijansko mornarico. Iz te stavbe so javljali sovražniku smer v severno Afriko plovčih ladijskih spremljav, iz nje so dajali povelja, ki so prilahtila italijanske vojne ladje, da so ustavile ogenj, ko je bila zmagala že na vidiku in tamkaj so se na najsmotnejši način pogajali o izročitvi italijanske vojne mornarice ter dali tudi ukaz za njeno izvršitev.

Bukarešta, 6. marca. K izročitvi italijanske vojne mornarice Sovjetski zvezi, ki jo je objavil Roosevelt, pripominja »Curentul«: »Razdelitev italijanske mornarice nam znova dokazuje, kako zelo so Angloameričani odvisni od Moskve. Sedaj sta ob največji pomorski sili na svetu prisiljeni, da tudi v pomorski vojni delita svoji vlogi s Sovjetsko zvezi, ki je premagala zamožnost vprašanje dohoda na Sredozemsko morje in zahteva svoj del pri italijanskem plenu, da bi uresničila svoje težnje v Sredozemlju.

Stockholm, 6. marca. V kako velikem obsegu bo moral Roosevelt izpolniti Stalinove zahteve glede izročitve italijanskih ladij Sovjetski zvezi, je razvidno iz newyorške vesti lista »Svenska Dagbladet«, da so v Zedinjenih državah splošno mnenja, da bodo dobili boljševiki dve moderni italijanski bojni ladji, tri ali štiri križarke, devet do dvanajst rušilcev in šest ali osem podmornic. Poleg tega menijo, da bo sovjetska mornarica dobila precej pomoznih ladij in da bo najbrže ojačena še s precejšnjim delom italijanske trgovske tonaze.

Razumljivo je, da se niti Roosevelt, niti Churchill ne upata niti najmanj zmanjšati sovjetskih zahtev in da je bilo treba Moskvi le namigniti, pa je že dosegla »točno dobavo« oziroma izročitev.

Stockholm, 6. marca. Rooseveltova poka-

zemi. Tudi Atlantik in severni Tihi ocean sta cilja sovjetskih zahtev po odprtem morju.

Badoglio ni ničesar vedel

Amsterdam, 5. marca. Britanska poročevalska služba javlja, da je Badoglio nujno zaprosil zavezniške zastopnike, naj mu sporoče podrobnosti o Rooseveltovi izjavi glede izročitve italijanskih vojnih ladij Sovjetski zvezi. Uradni komunikacije Badoglijeve vlade pravi, da je Badoglio nujno zaprosil za takojšnje in točne podatke o potrebnih podrobnostih in da si »pridržuje pravico, da bo zavzel primerno stališče. Vest pravi nadalje, da je prišla izročitev italijanskih vojnih ladij Sovjetski zvezi za Badoglija popolnoma nepričakovano, čeprav je bil Badoglio že obveščen o možnosti take odločitve v bodočnosti. Današnji komunikacije Badoglijeve vlade, pravi ob koncu vest britanske poročevalske službe, le slabo zakriva hudo razočaranje Italijanov.

Rooseveltovo protežiranje židov v Palestini

Adana, 6. marca. Bejrutski tisk komentira Židom naklonjeno Rooseveltovo stališče v palestinskem vprašanju. List »Ahd« imenuje to zadržanje Zedinjenih držav »nedopustno in neverjetno«. Nadalje pravi, da v arabskih krogih ne morejo odobravati dejstva, da so Američani prelomili svojo besedo in zatijali načela, ki so jih sami postavili.

List »Saud-Es-Saab« izjavlja, da arabske

dezele, ki krave v vojni, po njeni zaključitvi ne bodo mogle bojevati nove vojne za svojo svobodo in svoje pravice. Palestina je bila, je in bo vedno arabska ter mora ohraniti svojo samostojnost.

Zeneva, 6. marca. »Exchange Telegraph« poroča iz Washingtona, da se je sedaj zvedelo, da je šef generalnega štaba Marshall s podporo vojnega ministra Stimsona na tajni seji senatnega zunanjepolitičnega odbora zahteval, naj se obravnavanje palestinskega predloga odloži. Senat je mel namreč v načrtu resolucijo, ki naj bi pozvala London, naj odpre Palestino židovskim kolonistom in jo polagoma spremeni v demokratsko-židovski Commonwealth. Marshall se je skliceval na vojaške razloge. Bržkone je mnenja da se morajo Zedinjene države v sedanjem vojaško tako kritičnem času izogniti sporu z Arabci.

Španija je načelno protikomunistična

Govor ministra Arreseja v Valladolidu

Madrid, 6. marca. Španski minister Falange, Arrese, je govoril na velikem kongresu narodnih sindikatov v Valladolidu. Med drugim je izjavil:

»Za našo politiko je odločilen duh Joseja Antonija in doktrina Falange, ki je veljala v njegovih dneh ter je dala bodocnost Španije smer in ki ima še danes isto veljavo kakor takrat. To je treba pravo posebno poudariti onim, ki nečesto razumejo, da je Falanga edina temeljna pot, ki vodi Španijo k napredku.

Doktrina Falange ne potrebuje nikake izpremembe! V urah stiske obstoja za narod le ena rešitev: močna in sigurna politika. Politika strahu in popuščanja — to smo dolga leta občutili na lastni koži — nikdar ne vodi k dobremu koncu.

»Tehniko uničenja države« uporablja v splošnem mala skupina nepomembnih, toda egoističnih osebnosti, ki bi se, ako bi prišla na oblast, skušala rešiti s »splošnimi volitvami«. To je položaj, na katerega čaka revolucionarni komunizem. Proti njemu so volilne žanje brezpomembne. Ako izpadejo volitve žanj ugodno, potem s. bile to poslednje volitve in narodu ne preostane nič drugega kakor, da se zadovolji s Čekiniim strelom v tilnik. Pri obratnem izidu volitev pa je treba do vzpostavitve rdečega gospodarstva premagati obilje krave anarhije, ki mu mora slaba in neodločena država nujno podleči. S tem odigravo odgovorimo osebnosti »vojno vlogo pogrebcev ter odločijo nato v mirno življenje v množevstvo.

Za Španijo obstoja tedaj le ena pot: h

Le Hitler je razumel sedanj čas

Zeneva, 6. marca. »Gola resnica je, da je Adolf Hitler našel odgovor na vprašanje 20. stoletja, ki ga do danes še nismo našli«, je zapisala revija »Foreign Affairs«, ki zavzema v ameriškem političnem tisku vodilno mesto.

Pisec izraža »sume, da ima narodnosocialistična alternativa v sebi mnogo preveč življenjske logike, da bi jo bilo mogoče tudi po vojaškem pomzu Nemčije izbrisati s sveta. Ako hočemo biti realistični, moramo priznati, da ima naše stoletje mnogo stvari, ki nas vodijo naravnost v narodni socializem. Naraščanje velike industrije, potreba močnega osredotočenja kapitala in izvedba politike splošne delovne zaposlitve so skupno z novo tehniko orožja po mnemu ameriškega lista čimili časovnega prekreta, čigar posledice je po njegovem mnenju prvi razumel Adolf Hitler.

Izumov radija ali letal ne moremo odpraviti, tehnike množestvene izdelave se ne moremo odučiti. »Če pa priznamo obstoj teh stvari, potem moramo sprejeti tudi posledice. Kakršna koli so že ta razmišljanja, gotovo nas ne vodijo nazaj v demokracijo.«

Rumunija trdno ob strani Nemčije

Bukarešta, 6. marca. Rumunski podpredsednik mednarodne akademije za državne in upravne vede dr. Aurel Pacurariu je objavil v listu »Bukarester Tageblatt«, da je rumunski narod ponosen, ker je v boju proti boljševizmu glavni nemški zaveznik in s tem sokrojilec svetovne zgodovine. To spoznanje napolnjuje Rumunijo z zavestjo odgovornosti in dolžnosti. Sovjetski napad na Finsko, zasedba Besarabije, Bukovine in severozapadnega dela Moldavije so pokazale nujnost skupne fronte evropskih narodov. »Borbo z boljševizmom«, ugotavlja dr. Pacurariu, »moramo smatrati kot dogodek, ki je odločilen za bodočnost naše civilizacije. Vs, ki normalno čuti in presoja, so si popolnoma na jasnem, da so ostali moskovski cilji kljub vsemu prikrivanju neizpremenjeni in da gre danes dejansko za življenje ali smrt.«

Prva seja direktorija republikanske fašistične stranke

Milan, 6. marca. Novosnovani 24članski naročni direktorij republikansko-fašistične stranke se je v Bresciji sestel na svoje prvo zborovanje. Po obširnih poročilih o posameznih delovnih področjih stranke je njen tajnik minister Pavolini podal pregled ponovno zgrajene stranke. Po Ducejevih navodilih je uspešno v šestih mesecih po njegovi osvoboditvi obnoveno že tako dejansko izvesti, da se lahko na vseh področjih opazi preporjenje narodnega življenja. Stranka je stala ob pričetku tega dela za obnovo pred izrednimi, skoraj nepremagljivimi težavami, ki pa niso mogle ovirati fašističnega dela. Desettisoči stranknih članov so se javili v novosnovano vojsko. Prve odločilne korake za zgradnjo in zagotovitev nove fašistično-republikanske države sta tvorila zakon o socializaciji ter ustanovitve enotne, vse delovne panoge obsegaajoče konfederacije dela. Skupno je sedaj vpisanih v stranki 587.000 članov, ki so zbrani v 1072 fašijih. Proti krivcem izdajstva dne 25. julija so izvedli potrebne kazenske postopke. Čiščenje stranknega aparata, iz katerega morajo vsi izdajalec in nezanesljivi elementi, je še v teku. Narodni direktorij stranke je proučil potrebne ukrepe, ki bodo zagotovili neomejeno sodelovanje z diplomatskim in vojaškim uradi in oblasti velikomestnega Reicha. Zborovanje narodnega direktorija fašistično-republikanske stranke se je zaključilo z manifestacijami vdanosti Duceju in fašistični ideji.

Obšutno nazadovanje angleške proizvodnje premoga

Zeneva, 6. marca. Zaradi stavk v premogovnikih je po številkah »Daily Maila« izgubila Anglija samo v prvem mesecu februarja 178 tisoč 700 ton premoga, katerim je treba pritiše še nadaljnjih 56.700 ton, ki jih je izgubilo gospodarstvo zaradi pomanjkanja železnih vagonov, tako da znaša skupna angleška izguba v enem tednu 235.400 ton. Te številke je označil minister za tekoča goriva kot rekordne v tej vojni.

Siloviti obrambni boji v južnem odseku vzhodnega bojišča

69 sovjetskih oklopnikov uničenih — Popoln obrambni uspeh nad poizkusi prodora pri Vitebsku — Sovražnikovi napadi pri Pskovu in Narvi odbiti

Führerjev glavni stan, 6. marca. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

V južnem odseku vzhodnega bojišča je sovražnik nadaljeval neuspešne napade južno od Krivega Roga. Težiče sovjetskih potkusov prebiti fronte je sedaj v odseku pri Zvenigorodki, kjer so presle večerj močne sovjetske pehotne in oklopniške sile v napad, ter zlasti na področju južno od Šepetovke, kjer je obrambna bitka s prodajajočimi boljševiškim silami postala zelo silovita. V obeh odsekih so naše čete v težkih obrambnih bojih. Sovražnik je tamkaj izgubil 69 oklopnikov.

V srednjem odseku bojišča so se ob avtomobilski cesti Smolensk-Orsa izjalovili s številnimi oklopniki podprti in večkrat ponovljeni sovjetski napadi z velikimi lavinami izgubami za sovražnika.

Južnovzhodno od Vitebska so izvajali naši grenadirji, ki so jih silajno podprli »Tigri«, napadalo topništvo, oklopniški lovec in protiletalsko topništvo, ponoven popoln obrambni uspeh nad sovjetskimi poizkusi, da bi prebili fronte, ki jih je sovražnik tudi večerj nadaljeval.

Tudi severno od Pskova in pri Narvi smo v srditih bojih odbili ponovne sovražnikove napade. Z uspešnimi protinapadi je uspelo očistiti ali zoliti nekaj vdorov.

V obrambnih bojih v južnem odseku vzhodnega bojišča sta se posebno odlikovala frankovsko-sudetisko-nemška 46. pehotna divizija pod vodstvom generalnega poročnika Röpkeja in vzhodnomarško-badenska 23. oklopna divizija pod vodstvom generalnega majorja Kräberja.

V Italiji ni bilo nikakih pomembnejših bojev.

Sovražnikova torpedna letala so v noči od 5. na 6. marca potopila severno od Borkuma v nemški ladijski spremiljav plovec švedski parnik »Diana«. Zaseditne sile spremiljeve in protiletalsko topništvo na ladjah so zbile dve izmed treh napadajočih letal.

Pri obrambi sovražnikovih letalskih napadov na nemška oporišča v zasedenih zapadnih pokrajinah smo večerj sestrelili 8 sovražnikovih letal, med njimi 3 bombnike.

Nekaj sovražnikovih motilnih letal je vrglo v pretekli noči bombe na zapadno nemško področje.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 6. marca. Današnje finsko vojno poročilo se glasi:

Na Karelijski in Aunski ožini obojestransko delovanje napadalnih čet Pri Rukajärviu je naša napadalna četa uničila kakih 30 do 40 močn sovražnikov oklopnih. Iz ostalih odsekov bojišča nimamo kaj poročati. V letalskem boju nad otokom Suursarijem so naši lovc večerj sestrelili sovražnikovo lovsko letalo.

Uspešni boji

latijskih prstovoljcev

Berlin, 5. marca. Dne 24. in 25. februarja so latški prstovoljci oddelkov SS zadali neki sovjetski diviziji na severu vzhodnega bojišča velike izgube, ko so brez uspeha poizkušali, da bi prebili latiške postojanke.

Po sleplinem sovražnikovem napadu prejšnjega večera, ki je razkril sovjetske napadalne namere, so Latvijci ponovi neopazno umaknili svoje postojanke nekoliko nazaj. Ko boljševiki potem jutraj po močni topniški pripravi napadli z močnimi silami, so najprej zadeli v prazno. Šele izven območja svojih topov so naleteli na glavno bojno črto Latvijcev, ki so jim z dobro merjenim topniškim, protitankovskim in strojniškim ognjem zadali težke izgube. Boljševiki so izgubili nad 300 padlih ter mnogo strojne, avtomatskih pištol in ostalega orožja.

Izjalvijen terorističen

napad na Berlin

Berlin, 5. marca. Nov poizkus severnoameriških bombnikov, da bi napadli Berlin, se je zopet izjalovil, čeprav je nepregledno vreme omogočilo ameriškim oddekom, da so se približali nemški prestolnici. Iz nobenega okraja v Berlinu, niti ne iz okolice, ne javljajo o kakem večjem bombardiranju pač pa so nadle posamezne in razpršene zažigalne in rušilne bombe, ki so bile najbrže namenjene Berlinu, na prosto polje. Berlinska letvska obramba s svojim bliskovitim nastopom, in številne protiletalske baterije so skupno razbile sovražnikov poizkus napada. Severozapadno in južozapadno od državne prestolnice so se razvili siloviti letalski boji. V mestu samem so lahko ozvalili, kako se je zrušilo mnogo štirimotornih bombnikov. Dve letali sta se goreči zrušili izven Berlina.

Zasedaj še ni točnih številk o obrambnih uspehih, ki na obstojujo v vsem tem, da ameriški bombniki praktično niso mogli izvesti prodora nad Berlin in izvršiti svojega strnjene napada na nemško prestolnico. Celotno število ameriških bombnikov je bilo zopet zelo veliko. Bili so zaščiteni z lovskimi spremstvom, ki ima velike akcijske radij, a n preveč uspešno. Večina sovražnikovih bombnikov se je po brezcilnem odmetu svojih bomb na področju pri Kölnu obrnila proti zapadu, očividno v upanju, da bo s tem zakrila nadaljnjih sto bombnikov, ki se leteli proti vzhodu Lahko ugotovimo, da so se ti sleplini manevri poponoma ponovili, ker je komaj peščica ameriških letal lahko dosegla berlinsko območje.

Boji na italijanskem bojišču

Berlin, 5. marca. DNB. Na južno-italijanskem bojišču so Nemci na področju pri Cassinu vrgli nazaj močno sovražnikovo napadalo skupino. V bojih pred nemškimi glavnimi bojnimi črtami na področju Cassino-Castelforte je utrpel

sovražnik hude izgube. Razen živahnega sovražnikovega topniškega delovanja ni sicer prišlo, do nikakih posebnih bojev. Tudi na nettunskem predmostju je dan mirno potekel. Nekaj nemških napadalnih akcij se je uspešno zaključilo.

Curih, 6. marca. Nek kaplar, ki služi že več let v ameriški vojski, se v dopisu »New York Timesu« pritožuje, ker ameriške čete sploh ne vedo, čemu se bore. V članku pravi: »Izmed vseh vojakov, na katere sem v teku let naletel, bi lahko na prste preštel one, ki dejansko vedo, za kaj gre v tej vojni. Še huje je, da nam oni, ki nam hočejo pojasniti, kaj je naš vojni cilj, ne morejo viliti prepričanja. Zgleda, da smatrajo vojaki vse, kar jim dopovedujejo, samo kot propagando ter zato vse tudi odklanjajo.«

Poškodbe v Vatikanu po letalskem napadu

Rim, 5. marca. Sedaj so objavili podrobnosti o severnoameriškem napadu na Vatikansko mesto, ki so ga izvršila sovražnikova letala 1. marca. Ena bomba je padla na dvorišče Collegia urbana di propaganda fide, razkrila temelje z njim zvezane nunske hiše in težko poškodovala proleže tega poslopja, ki gleda na trg sv. Petra in ki je v zračni črti oddaljeno le 500 metrov od papeževnega zasebnega stanovanja. Ker je razbila zunanji zid, so se zrušile sobe za njim. Zračni pritisk je razbil vse okenske šipe vhiši. Tudi v glavni stavbi avguštinskih menihov je bila povzročena težka škoda. Zadnja stena te hiše je poškodovana od številnih bombnih drobovc. Težko je bila zadeta palača sv. urcija s stanovanji kardinalov Caccia, Monimionja in Rossija ter glavnega assessora sv. urcija eks. Ottavianija. Dve bombi sta padli na zid pred vrati Cavallergi ter sta napravili škodo na utrdbi. Neka druga bomba, ki je padla v bližino hiše ob tem zidu, je napravila veliko odprtino v pritličju te hiše.

Rim, 6. marca. »Osservatore Romano« je s ostrimi besedami zavzel stališče proti anglo-amerikemu terorističnemu napadu na Rim dne 3. marca, ki je med drugim do temeljev porušil tudi benediktinsko cerkev v predelu Ostiense ter povzročil, da je zgorelo neko nunsko otroško zavetišče tik poleg Vatikanskega mesta. Vatikanski list opozarja na številne papeževe pozive, k so hoteli ohraniti večno mesto pred izroditi te vojne.

Rim, 6. marca. Reševalna dela v okrajih, ki jih je prizadel zadnji angloameriški letalski napad na Rim 3. marca, še trajajo. Po dosedanjih poročilih rimskega tiska je napad zahteval kakih 600 do 700 človeških življenj.

Neapelj še vedno brez vodovoda

Benetke, 5. marca. Po vesti, objavljeni v listu »Gazzetta del mezzogiorno«, še vedno ni popravljen neapeljski vodovod, ki so ga Američani s svojim bombardiranjem popolnoma porušili. Milijonsko mesto mora dobivati vso pitno vodo s pomočjo malih tankovskih ladij, ko železnici ali pa s tovornimi avtomobili. Ker je preskrba skrajno nezdostna, je tudi za vodo širokopotezna črna borza. Popolnoma obubožano mesto ne prebivalstvo si lahko le zelo redko dovoli luksuz, da si kupi vodo na črni borzi. Zato so se zdravstvene razmere v Neaplju zelo poslabšale.

Kratke vesti z vsega sveta

Madrid, 6. marca. Neki španski dopisnik javlja iz Buenos Airesa, da čilska vlada uradno smatra novo vladu v Argentini kot nadaljevanje Ramirezove vlade in zato zanjo vprašanje njenega izrecnega priznanja ni aktualno.

Zeneva, 6. marca. Okrog 800 delavcev londonske podzemne železnice je nenadoma pričela stavkati, poroča »Times«. Tudi v tem primeru gre za neupoštene zahteve po zvišanju plač.

Zeneva, 6. marca. »Times« javlja iz Kaira, da se je v egiptski zbornici pričela debata o epidemiji malarije v gornjem Egiptu. Številni egipčanski so ob tej priliki dolžili Angleže, da so za zavezniške čete nakupili presedke domiče poljedelske proizvodnje ter jih nso prepustili prebivalstvu sedaj z malarijo okuženim pokrajini Kena in Aswan. List »American World« piše o lakoti v egiptskem okraju Tokar in ob obali Rdečega morja med Agikom in Laroro. Vso letino v Tokarju so požrli roji kobilic.

Basel, 6. marca. V soboto popoldne je nastal v tovarni Grano d. d. velik požar. Domnevajo, da se je tamkaj nakopičeno blago samo vnelo.

Bangkok, 6. marca. Na letnem zborovanju združenja indijskih trgovskih zbornic so po poročilu iz New Delhija zahtevali takojšnjo izpustitev vseh vodilnih indijskih politikov iz britanskih ječ.

Zeneva, 6. marca. Po »Daily Mailu« je zbudilo v londonskem Cityju največjo pozornost, ker je moral Woolworthov koncern znižati dividendo 50 odstotkov v l. 1942 na »samo« 40 odstotkov v l. 1943.

Saarbrücken, 6. marca. V nedeljo dopoldne sta prispela v Nemčijo dva posebna vlaka s člani bivšega nemškega generalnega konzulata, na čelu z generalnim konzulom Pfeifferjem in s 650 Nemci iz severne, srednje in južne Amerike.

Vichy, 6. marca. Zaradi arretacije vseh profesorjev, ki so osumljeni antisemitizma, so zaprli vse višje šole v Fezu.

Stockholm, 6. marca. Stavkajoči rudarji nekake premogovnika v južnovzhodni Avstriji so v nedeljo z veliko večino odklonili predlog, da bi zopet prešli delati.

Zakaj sem nacionalist?

Pisec članka g. Stanko Sedlak je po svojih ideoloških sestavkih naša javnosti že znan. Danes obravnava problem, ki je prav v sedanjih časih dvakrat aktualen. Njegova sodba, kakršno o polpreteklih razmerah pri nas podaja v uvodu današnjega članka, se bo morda temu ali onemu zdelo preostara, toda stara pravica mlade generacije je, da brez ovinkov pribeži stvari tako, kakor jih v svojega idealističnega stališča gleda. Poleg tega je treba priznati, da so pisčeve ugotovitve v premenjenem pogledu le preveč resnične. Če hočemo ozdraviti, ne smemo zapirati oči pred vzroki in značajem bolezni. Ena najbolj zanesljivih poti k ozdravljenju je v resničen, umstveno in čustveno pravilno pojmovanem nacionalizmu, kakor je opredeljen v pričujočih izjavah, ki zaslužijo zato pozornost vse dobromisleče javnosti.

To vprašanje in prepričanje je bilo formulirano in opredeljeno že v tisočih primerih. Vse mogoče teze in hipoteze, formule, formulacije in formuliranja so bila postavljena iz vseh mogočih znanstvenih in neznanstvenih vidikov in gledišč. Stranke, združenja, zveze, organizacije in krogi, ki ter vsa svetovno-nazorska gledanja so po lastnih konceptih in naziranjih priklojevala nacionalistično obliko, ki dajala patentirane kroje in kostume. Več ali manj je polem nacionalist izgubljal na lesku in pomenu, ker je samo kot beseda brez vsebine in gotovega območja čisto služil le raznim frakcijam in individualnim različnim kupčijem z ljudmi, ki so jih lovili z zborovanji in volitvami, z nagovarjanji in to v eno samo svrhu, da si zagotovijo sebi naklonjeno moč najvišjih uradov, ki so ščitili njihovo podjetja, pazili na njihove delnice in obsežno gospodarsko imovino.

V polpretekli dobi se je tudi pri nas mnogo govorilo o nacionalizmu in o nacionalizmu. Iz mnogih mladih in starih ust je bilo čuti toliko dokazovanj in približanj, toliko programov in načrtov, konceptov in koncepcij, postavljenih od nazvanih »nacionalnih« institucij in odborov. Vendar so se pogosto prav tisti, ki niso nikdar pozabili pripomniti, da so »nacionalni«, da so »napredni« in liberalni, pravega nacionalizma najmanj zavedali. Njihov »nacionalizem« bi imenovali »meščanski nacionalizem« ali bolje rečeno samo »mestni nacionalizem«. Svoje moči je črpal vse preveč iz tako zvanih »boljših« krogov, varen komedijete in lagodnosti, zabave vseh vrst od kina, jazza in čajank pa tja do smešnih »hausalov«. Ti ljudje so se imeli za nacionaliste, ne da bi imeli kaj pojma o tem, kaj je res nacionalizem. Bil je to nekak salonski »nacionalizem« pod pokroviteljstvom najrazličnejših gerdardov in petičnih stricov, ki so — v kolikor so bili strankarsko politično angažirani — videli v mladih, sekt in zabavo ljubečih veseljakih rod, ki bo lahko danes ali jutri z glasovi podpri njihove ali njihovih ljudi kandidature za ta ali oni položaj. »Nacionalizem« je premenljiv služil za opravičilo veselaškega in lagodnega življenja, mnogim politikantom pa v njihovi moderni igri »se gremo politiko« za prikrivanje njihovega stremeljenja po kopičenju in konsolidiranju lastnega premoženja in položaja.

Je pa resničen in pravi nacionalizem življenjski pojem, povezan z vsem osnovnim dojemanjem človeške narave in naravi, človeškega čustvovanja in gledanja, ki, če je pravo in resnično človeško, more najti v nacionalizmu svojih pravih in kremenitih oblik, za katerimi stremi v svojem bistvu in svojem pomenu nacionalizem sam. Beseda sama nam pove vse, kakor ima pač vsaka beseda svoje območje, svoj, bi rekel, določen duhovni prostor, ki ga poznarja in zaznava. Duhovni prostor besede nacionalist zajame vso človekovo osebnost, kadar mislimo o njej v pravcu, da pripada tej ali oni narodni skupini, po vseh naravnih zakonih, ki so obenem božji zakoni, in zajame tudi vso njegovo voljo, služiti svojemu narodu v organiziranem in sistematskem delu; vloga človeka v pogledu dolžnosti in vezi napram tej resnici pa smejo imenovati resničen nacionalizem.

Narod je živel, živi in hoče živeti, je bolan in hoče ozdraviti, ga boli danes to, jutri ono, ima zahteve in želje, probleme in težkote, — človek, ki ima oči odprte, ki po svojih skromnih, vendar do zadnjega izčrpujočih močeh želi lastnemu narodu dobro, življenja in napredka, je nacionalist. Postaviti diagnozo stanju, v katerem se narod nahaja na sodobni prelomnici, in ukretni na njeni podlagi vse najboljše in najpotrebnejše narodu v korist, — je dolžnost in je delo pravega in resničnega nacionalista. To delo zahteva od človeka in njegove osebnosti vseh onih najosnovnejših kvalitativnih in zmognosti, ki so fundamentalna resnična pravega človeka, ki ne pozna egoističnih hlepenj po uveljavljanju in dobičkih, po udeleževanju in vmešavanju, ki sloni samo na željah, s fraziranji in govoričenji učinkovati in vzbujati videz nekoga, ki je in hoče, ki misli in pomenja — temveč je pripravljen in zmogel radi spoznanj in prepričanj zvestobe do ciljev in dela, poštovitosti in samozatajevanja, samodiscipline, kritike in smisla o redu in urejenosti.

To so oni predpogoji, ki zahtevajo in kličejo ljudi, da se odpovedo tisoč obzirom, ki jim narekujejo, da ostajajo zadaj, da šepetajo in debatirajo. Prepričanje in mišljenje, ki ga meniš izpovedati in uresničiti, je treba povedati glasno, odkrito in jasno, postaviti se zanj z vso osebnostjo in njegovo pristnostjo zaječati s pripravljenostjo svoje potrditve. Ni to privilegij nižje ali višje stopnje družbene plasti narodove mase, tega ali onega stanu, temveč je preje odpudiv, vrlina in krepost čistega človeka, moralno kvalitativna in duhovno neokuzena, ki je obranil pristnost čustvovanja in mišljenja, ki mu jih je vcepila v dušo in srce dežela, kakor skale in ruševina posredujejo svoj karakteristični pečatni odraz borovcu, ki poganja iz njih. Dojemanje narodove bit, vseh najrazličnejših narodovih izrazov, v najslabovitvejših in najbarvitejših odtenkih obličajev, noše in govornice, pravo pojmovanje življenja in zgodovine ter razvoja lastnega naroda — obeležuje nacionalista in njegov nacionalizem in to prav gotovo v našem najbolj kritičnem času, ko imamo izbirati med tradicijo in izročilom rodu na eni in med breznarodnostjo in internacionalistično-židovskim tlačanstvom na drugi strani.

Ni dvoma in ni debate, da je bil naš uradni »nacionalizem« v pretekli dobi v premenljivosti odrinjen zreklost in v veliki meri tudi zlaganost trilega liberalizma, povzročevala in dokončnega tvorca današnjega kapitalističnega zla, plutokracije. Liberalci so se nazivali »nacionalisti« in nacionalisti spet liberalci, kakor se danes

komunistična arhitektura trudi z vsemi mogočimi sredstvi dokazati, da je možen ornament s komunističnimi in krščanskimi vzorci v istem okviru. Ni to samo najbednejši nesmisel, temveč potvora in laž najbolj proslulega in hinavskega naziranja, najbolj izvirne in rafinirane demagogije dvajsetega stoletja, ki se je mogla oprijeti le načetih možganskih centrov, ki so izgubili vsak stik z logiko, z resnico, s poštenjem in Bogom. Med liberalizmom in pravim, globoko dojetim in resnično pojmovanim nacionalizmom je tolikšna razlika, kakor nam jo pred očmi prera med anarhijo in redom. Liberalizem je bil, ki je ustvarjal one duhovne tipe, ki jih je komunistična ideologija najlaže in najhitreje načela. Radi istovetnosti liberalizma in nacionalizma različnih samozvanih »nacionalistov« so se izgubljali pod liberalnim pojmom tudi nekateri, ki so bili nacionalisti. Liberalizem s svojimi na vse strani vodečimi stezami duhovnega izživljanja ne pozna nobenih osnovnih zakonitih predpostavk človeškega reda, ki so edina jasnava, da svet in ljudje ostanejo v tiru razvoja na podlagi dokazanih naravnih in božjih resnic.

Mnoge je na razpotju vseh razprtij in ob pričetku komunistične revolucije začelo spoznanje, da so končno prekaljeni in prečiščeni rešili svoj idealizem in svojo vero v prepričanje, v oni nacionalizem, ki so ga slutili in v katerega so po svojih mladih močeh verjeli in ga nekateri slednjici tudi s krvjo potrdili — imenovali bi jih z enim samim imenom, ki so si ga sami izbrali in zapisali: Grčarice. Odtod izvirajo spoznanja in zavedanja premenjih. Da se ne oddaljim preveč od jedra zamisli svojih izjav, o preteklem izmišljanju se ne govorim, o potvarjanju zvišenega pojma nacionalizma. Lahko bi govoril še več, še več dokazoval in našteval dejstva in primere, toda moje izjavljanje in pisanje bi bilo podobno razmetavanju že davno zavrnjenih pločevinastih konzerv in zarjavelega železa, ki je bilo izpostavljeno moči, pa je ni preneslo. Klje k preizkušnji je ovrgel laž in lažipolike, neustale so nova obila in nove prilike, ki pustijo k življenju le odporne in močne, zgrajene, fizično in duhovno zdrave. Kdor pa je danes močan in zdrav do jedra, kdor je odporen in obenem pozitiven del narodne celote, ta mora biti in je nacionalist v pravem in nepovratnem pojmovanju nacionalista, njegovega življenja, njegove vloge in njegovega udeleževanja.

Razumljivo je, da sredi velikega dogajanja in iskanja, ko človek in človeštvo preživljata krizo svojega dela in svojih stremeljenj, zavedajoč se, da sta z iskanjem Dobrega in Pravičnega zašla na kolovoze, ki so prepolni razdrin človeškega dela in človeških življenj in eksistence samih, ni možno ob vsem uničujočem najti na vsakem koraku pravega človeka, zgrajenega in dopolnjenega po najvišjem vzorcu z vsemi lastnostmi in vrlinami izvršene osebnosti in popolnega karakterja. Prav zato, ker je na dnu vseh sodobnih kriz, kriza človeka samega, njegovega pojmovanja in mišljenja. Kritični štadij, v katerem se danes nahaja človek in z njim družba, je vzrok nepravilnega in zgrešenega pojmovanja o bistvu človeka, njegovega pomenu in njegovi vlogi.

Pri tem bi lahko mimogrede odgovoril onim, ki so mi ob mojih dosedanjih člankih očitali neko »religiozno prepotencialnost«, da nas je prav oddaljevanje od osnovno krščanskega pojmovanja sveta in človeka privedlo do vseh človeških in družinskih zmot in nesreč. Če smo si izbrali po vesti in veri materializmu nasprotno prepričanje in naziranje, če smo se namenili pobijati komunizem, tedaj ga moramo pobijati in uničiti prav tam, kjer je najbolj komunističen, najbolj sam svoj in lasten, to je tam, kjer je breznameniten, kjer je brez Boga. Če smo enkrat odgovorili komunistu, da njegovemu brezverstvu nasproti postavljamo vero, tedaj se v polni meri odpre za nas vprašanje dolžnosti do Boga. To zato, ker je nacionalist z vsemi koreninami zasidran v idealističnem naziranju, ki ga mora poudarjati v svojem bistvu kakor svojega poudarja materialist, komunist, marksist. Dokazati in povedati moramo, zakaj smo idealisti, zakaj nacionalisti in kaj nam to pomeni. Kakor so komunisti po svojem naziranju, s svojim zlaganim socializmom zaslužili človeka in delovno maso, ki hoče doživeti najvišjih komisarjev do zadnjega izkorišča, — tako moremo in moramo mi dokazati, kaj je pravi socializem in kaj je sožitje človeka s človekom po našem naziranju, našem pojmovanju in našem gledanju. Propaganda in boj proti komunizmu in komunistom sta toliko časa brezuspešna in jalova, dokler se ne zavemo do zadnje mere našega naziranja, ki ga hočemo uveljavljati in ne vso pravilnost dokazati. Z vsakim novim uresničnim in dopolnjenim delom naših nazorov smo komunistom izbili nekaj iz rok.

In to je v prvi vrsti poslanstvo in naloga slovenskega nacionalista, pravega slovenskega narodnjaka, ki je napreden samo radi tega, ker hoče in želi narodu napredka. Zato mora v novi dobi nastati neki novi prerojeni in prečiščeni vseobč slovenski nacionalizem, ki bo po zavesti, po prepričanju in veri last, nazor in ponos vsakega posameznika našega naroda. Preteklost kot taka, preteklost v luči naših strankarskih nezrelosti, umazanij in koristitva, preteklost v luči »liberalcev« in »klerikalcev« mora izginiti, to je treba zatreti in izbrisati iz spomina, da se iz najboljših zgradb most za novo pot naroda in našega rodu. To bo pot novega, današnjega in jutranjega slovenskega nacionalista, ki ne bo v nobenem izmed nas zapuščala dvomov in uganin, zakaj je nacionalist.

Stanko Sedlak.

Od dne do dne se večajo potrebe. Darujte zato čimprej za Zimsko pomoč!

Kunmachungen der Ernährungsanstalt

Aufnahme von Weinvorräten

Um in Zukunft eine gerechte Verteilung des verfügbaren Weinkontingentes vornehmen zu können, werden sämtliche Weinvorräte in der Provinz Laibach nach dem Stande am 10. III. 1944 aufgenommen.

Gross- und Kleinweinhändler, Betriebsleiter von Hotels, Restaurationen, Gasthäusern, Weinschenken, Flaschenweinverkäufer sowie Produzenten (Weinbauer) haben sämtliche Weinvorräte, die sie auf Lager halten oder mit Angelag belegt haben, sei es immer welcher Sorte, Güte und Jahrgangs, anzumelden.

Die Anmeldung ist auf besonderen Druckschriften, die Grossweinhändler bei ihrem Syndikat, Gossposvetska c. 7, Gaststättenbetriebe beim Syndikat der Gaststättenbetriebe, Trgovski dom, Gregorčičeva ulica, erhalten, vorzunehmen, alle übrigen Betroffenen bei ihren Gemeindeämtern.

Ausgefüllte Anmeldebogen sind bis zum 4. März dort, wo man sie bezogen hat, abzugeben.

Anmeldebogen sind in zwei gleichen Exemplaren leserlich und treu nach dem tatsächlichen Bestand am Tage der Anmeldung auszufüllen. Diese Angaben bilden die Grundlage für die weitere Belieferung in sämtlichen Betriebsfällen.

Die Gemeinden haben die Anmeldung an die Provinzialernährungsanstalt im Wege der Bezirkshauptmannschaften beschleunigt zu schicken.

Obvestila »Preveda«

Pisni za loge vina

Da bi se mogla v bodoče izvršiti pravilna razdelitev razpoložljivega kontingenta vina, se bo popisala celotna zaloga vin v Ljubljanski pokrajini, in sicer po stanju dne 10. marca 1944.

Trgovci na debelo in na drobno ter upravitelji hotelov, restavracij, gostiln, krčm in podobnih gostinskih obratov, kateri prodajajo vina v odprtih ali zaprtih posodah, kakor tudi pridelovalci (vino-gradniki), morajo vse zaloge vin, kakršne koli vrste, kakovosti in letnika, katere imajo na zalogi ali zaarana, prijaviti.

Prijavo je vrožiti na tiskovinah v dveh enakih izvodih, ki jih prejmejo vinski trgovci na debelo pri svojem Sindikatu, Gossposvetska c. 7, gostinski obrati (hoteli, gostilne itd.) pri Sindikatu gostinskih obratov v Trgovskem domu, Gregorčičeva ulica, vsi ostali pa pri občinskih uradih.

Prijavno polo je treba izpolniti čitljivo in točno po dejanskem stanju na dan prijave. Podatki bodo služili za podlogo dobav v vseh primerih obratovanja.

Izpolnjevanje prijave polje naj vrnejo prazni do 14. marca t. l., kjer so pole dvignili.

Občine morajo prijave poslati »Preveda« pospešeno preko okrajnih glavarstev.

Knjižna tombola

Lepa knjiga je bila vedno največja prijateljica Slovencev. Danes pa je še prav posebno zaželena. Mnogim je edina uteh in edino razvedrilo. Toda revnejši ljudje jo le težko kupijo. Zimska pomoč pa je znala odpomati tudi temu. Prireja knjižno tombolo, ki naj za cenen denar nudi ljudstvu zbirko najlepših slovenskih knjig. Vemo, da bodo vsi sloj znani ceniti to izredno priliko in nikakor ne bodo odklanjali tombolskih tablic. Raznašalec tablic so se že ali pa se še bodo zglasili pri vseh.

Zimska pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli:

Veliki simfončni koncert, ki je bil prvotno določen za 28. t. m., bo definitivno v ponedeljek, dne 13. marca ob 19. uri v veliki unijski dvorani. Koncert priredi Zveza godbenikov pod vodstvom dirigenta Ferda Herzoga in s sodelovanjem odlične naše pevke-umetnice, sopranistke gđ. Valerije Heybalove ter izredno nadarjene mlade violinistke Jelke Staničeve, učence prof. Jana Šlaisa. Veliki simfončni orkester bo izvajal na tem svojem koncertu dela, ki so jih napisali skladatelji: Sibelius, L. M. Škerjanc, Bruch, Debussy in Wagner. Na koncert opozarjamo že danes predprijavljene, da bo začela v sredo, dne 8. t. m. v knjižnici Glasbene Matice. Koncert bo v korist Zimske pomoči.

Uradništvo Pokojnisknega zavoda za nameščence v Ljubljani je podarilo mesto v ena na Grob je. Cankar Leopoldine 455 lir za Zimsko pomoč.

V počastitev spomina žrtvam, ki so padle pod komunističnimi rablji dne 5. II. 1944. v Cerknem na Goriškem pošilja kot njihov rojak g. P. O. d. o. b. n. k. Franc, trgovec v Rudniku, 1000 lir za Zimsko pomoč.

V počastitev spomina pokojnega g. Andre Alujeviča darujejo nameščenci Pokrajinske delavske zveze 600 lir za Zimsko pomoč.

Za informacije glede »Zimske pomoči« kličite: 47-57 (int. 44). Prostor »Zimske pomoči« so na Gosposvetski ulici 2-L. desno. Denarne prispevke pošiljajte po čerkovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Zimska pomoč — ček. račun 16.580€.

Uvedba krušnih nakaznic na Portugalskem

Lizbona, 4. marca. Tudi na Portugalskem bodo sedaj uvedli krušne nakaznice. Pozor tega bodo z uredbo ministrstva za gospodarstvo zvišali cene kruha. Ukrep utemeljujejo s tem, da je preskrba Portugalske z žitom izredno težavna, ker so pričakovane dobave žita iz prekomorskih dežel deloma izostale, in sicer zato, ker so bile ustavljene ameriške in kanadske dobave in ker zavezniki nočejo dobaviti obljubljenih količin.

Splošna stavka v Paragvaju

Midrid, 4. marca. Po neki španjski vesti so se izjavili vsi poslanci, da bi se končala splošna stavka v Paragvaju, ki se z neizpremenjeno slovitostjo še vedno nadaljuje.

Bodimo usmiljeni!

Radijski govor pisatelja dr. Ivana Preglja

V okviru predavanj naših kulturnih delavcev o Zimski pomoči je v ljubljanskem radiu govoril tudi naš odlični književnik g. dr. Ivan Pregelj. Njegov prepričljivi klic slovenskim sroč se glasi:

Slovensko ljudstvo je žal le majhna družina v družbi velkih sosed. Ker je naše ljudstvo kakor družina, zato smo vsi Slovenci pravi bratje in sestre. Mnogo, premenj, teh naših bratov in sester pa je zadela najhujša nesreča. Zgubili so, ne da bi bili kaj krivi, vse to, kar so imeli svojega. Bratje so, ki so bratom zažigali domove. Preglali so jih, svoje brate, ki so samo to zagrešili, da so vneto ljubili svojo domovino. Nima jo obleke, nima jo hrane. Bratje naši in naše sestre so brez potrebne obleke, brez hrane.

Bratje in sestre svoje ljubimo, čustvujemo z njimi in jim pomagamo, kadar so pomoči potrebni. Zdej so ti naši bratje in te naše sestre vse naše pomoči potrebni.

Pomagajmo jim!

Slovenci so že od nekdaj usmiljenega srca in radodarnih rok. Bodimo Slovenci! Ljudstva vredni sinovi in hčere! Bodimo vredni glavnega spomina naših dedov. Bodimo usmiljenega srca! Tisoč in tisoč bratskih in sestrskih rok nas prosijo pomoči. Te roke so naše telo, te prošnje so naše prošnje. Sebi bomo dali, kar bomo dali bratom in sestram!

Ljubi svoja bližnjega! Kdo je moj bližnji? Kdo mi je bližji ko rodni brat, ko rodna sestra? In prav bratje in sestre so pomoči potrebni in prosijo. Nima jo obleke, nima jo hrane. Oblecimo jih, nasitimo jih! Bodimo slovenske darenjivosti in dobrote

Gospodarstvo

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Z odlokom VIII/2 št. 166/3 je Pokrajinska »prava v Ljubljani dne 3. III. t. l. določila za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 6. marca 1944 zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati, so ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje: zelena glave 2 L; kislo zelje 450 L; kislja repa 420 L; ohrovt 3 L; kolerabice 4 L; repa 160 L; krmlina pesa 1 L; rdeča pesa brez listov 4 L; črna redkev 3 L; rdeča in bela redkvice 5; rumena koleraba 2 L; radč 10 L; gojeni radč 18 L; otrebljen motovilec 18 L; regrat 6 L; špinaca 10 L; sopek zelenjave za juho 050 L; rumeno korenje 3 L; rdeče korenje brez zelenja 6 L; peteršilj 6 L; zelena 4 L; por 5 L; osnaženi hren 4 L; čebula 4 L; čebulček 12 L; šalota 6 L; česen 8 L; jajca 4 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter velja cena po kilogram. Opazujemo pa, da vse te najvišje cene veljajo samo za blago pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker za blago uvoženo iz drugih pokrajin veljajo cene, ki jih za vsako pošiljko posebej odobri pokrajinska uprava.

Posebej pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah na prodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti osnažena in oprana, vendar pa ne več mokra ali namočena, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene na vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalkah po vsej mestni občini Ljubljanski.

Blago, ki so bile cene zanj objavljene v prejšnji maksimalnih cenikih in jih sedaj ni v ceniku, se mora prodajati po prejšnjih cenah kakor ob isti letni dobi lanskega leta, če ni bila za tisto blago posebno odločbo šefa pokrajinske uprave — odsek za določanje cen — odobrena drugačija cena.

Ponavljamo, da imajo prodajalci na drobno dolžnost na blago postaviti listič z enotno ceno in kakovostjo blaga.

Ta cenik mora biti obesen na vidnem mestu tako v trgovinah na debelo kakor tudi v prodajalnah na drobno. Ceniki se dbe v mestnem tržnem uradu po 20 centesimov.

Za pridelke, ki jih ta cenik ne navaja, veljajo zadnje cene iz prejšnjih cenikov.

Kršitelji predpisov tega cenika bodo kaznovani po naredbah z dne 26. januarja 1942. št. 8 in z dne 25. novembra 1942. št. 215 ter po naredbi z dne 12. marca 1941 M. s. št. 358.

GOSPODARKE VESTI

== Rumunija bo do nove letine posodila Bolgariji živila. Iz Bukareste poročajo, da je rumunska vlada v načelu sprejela bolgarski predlog glede rumunske dobave nekaterih živil (maščob in olja) v vrednosti 100 milijonov lejv na posodo. Bolgarija po novi letini vsa ta živila vrnila. Če pa bi zaradi nepredvidenih razlogov ne prišlo do vrnitve, bo Bolgarija blago plačala, in sicer v švicarskih frankih, za kar jamči Bolgarska narodna banka. Obenem poročajo, da je v teku kompenzacijska kupčija,

DEJAK RUDOLF

LIVAR

Pogreb bo v sredo 8. t. m. ob 14 uri, iz kapele sv. Janeza na Žalah — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 6. marca 1944.

Globoke žalosti:

ANTONJA — žena BODA, MARJAN, MARTINA, otroci

vredni izpolnjevalci, bodimo krščanske postave zavedni izvrševalci, bodimo človečanski, imejno usmiljeni z reveži! Naša so. Naša je dolžnost, da jim pomagamo. Nikogar drugega nimamo, da bi se zatekli k njemu. Sebi bomo dali, če bomo njim.

Saj smo sami revni, bodo rekli po večini premenjih med nami. Res je. Nismo družba bogatih mogotcev. Pa tako revni in ubogi, da bi nle dati ne mogli, tudi nismo. Zato dajmo po svoji moči, a dajmo vendar!

Darovati, potrebnim dati, more en sam na svetu. Ta sam smo ljudje. Po tem smo izbrani, da kraljujemo nad stvarmi. Ko spoznamo in vidimo bešo svojih soljudi, jo občutimo sami. In kakor sami sebi ne moremo želeli slabega, tako nas tudi bratova nesreča boli. Po naravi smo torej primorani, da tuje gorje lajšamo. Toliko je vreden človek, kolikor ve, da je človek.

Pa kakor smo rekli, so naši bratje v potrebi, je del nas samih v nezaluženosti stiski. Pomoči potrebni so naši ljudje. Kje naj najdemo pomoči, če je pri nas ne dobe?

Velja? Usmilimo se svojih bratov in sester! Darujmo jim po svojih močeh. Slovensko ljudstvo ni sicer bogato, pa je usmiljeno. Bodimo Slovenci, dokažimo, da smo Slovenci. Zavedajmo se, da so morda mnogi tudi med nami, ki so kolikor toliko krivi te v nebo vpljode narodne nesreče. Popravimo!

Dajmo, kar moremo, za nrečne brate in sestre!

po kateri bo dobavila Bolgarija Rumuniji 2600 ton bombažnega semena, Rumunija pa enako količino sončničnega semena za bolgarske tvornice olja.

== Avstralska mora Angliji dobaviti več živil. Avstralskemu prebivalstvu je avstralska vlada naložila racioniranje živil zato, da bi imela večje preseške za izvoz v Anglijo. Te omejitve so povzročile precej nejevolje, zlasti odkar je avstralska vlada napovedala nadaljnje zmanjšanje obroka surovega masla od 8 na 6 unč na teden. V zvezi s tem znižanjem obrokov skuša vodja angleške nakupovalne komisije v Avstralijski potolažiti avstralsko prebivalstvo s trditvijo, da Avstralijska dobavlja sedaj v Anglijo manj surovega masla »kakor pred vojno, ko so znašale dobave na leto 90.000 ton. Za redno oskrbo Anglije pa je potrebno povečati avstralski izvoz mesa za 50% in izvoz surovega masla za 70%.

== Svetovna proizvodnja umetnih tekstilnih vlaken. Proizvodnja umetnih tekstilnih vlaken se v teku sedanje vojne ni povečala samo v Evropi, temveč tudi v prekomorskih deželah. Po statistiki ameriških strokovnih časopisov je znašala v letu 1942, celotna proizvodnja umetne svile in celulozne volne na vsem svetu 1575 milijonov kg nasproti 1134 milijonov v letu 1940, 885 milijonov v letu 1938, in 600 milijonov v letu 1936. Najbolj se je povečala proizvodnja celulozne volne, ki je že za 50% večja nego proizvodnja umetne svile. Leto 1942, so na vsem svetu izdelali 919 milijonov kg celulozne volne nasproti 612 milijonov v letu 1940, 435 milijonov v letu 1938, in komaj 136 milijonov v letu 1936. Proizvedla umetne svile, ki je že leta 1937, dosegla 544 milijonov kilogramov, je naslednja tri leta zaostajala, leta 1942, pa se je zopet naglo povzpela na 656 milijonov kilogramov. Značilno je, da se je v zadnjih letih povečala zlasti proizvodnja umetne svile v Zedinjenih državah. Največ umetne svile izdelajo v Zedinjenih državah, na Japonskem, v Nemčiji, Italiji in Angliji. V svetovni proizvodnji celulozne volne pa je na prvem mestu Nemčija, na drugem Japonska, na tretjem pa so Zedinjene države.

Še o znakmah Ljubljanske pokrajine

Filatelist nam piše: Imel sem priliko govoriti s Slovincem, ki je pripotoval iz Beograda in se je mimogrede ustavil tudi v Zagrebu. Ugotovil je, da je življenje v vsakem pogledu v Ljubljani še najlepše. Ugotovil pa je tudi, da živijo meščani v čudni psihozi: vsi so preko noči postali nekakšni filatelisti. Skoro vse njih zanimanje je osredotočeno okrog novih znamk ljubljanske pokrajine.

Ta psihoza se širi iz Ljubljane preko Zagreba tja v Beograd, pa iz Ljubljane v Trst, kjer je po došlih vesteh bila celotna serija naših novih znamk prodana že za 5500 lir, v Gorici in Benetke, kjer je celotna serija dosegla že celo 6100 lir, in še dalje v Italijo, iz Ljubljane proti severu v Nemčijo in od tu po ostali Evropi. V Ljubljano so že pripotovali petični kupci iz Trsta, Benetk, Celovca in nekateri iz Zagreba, ki žele kupiti nove znamke ljubljanske pokrajine.

Lastnikom znamk Ljubljanske pokrajine je treba zato priporočiti, naj bodo tem bolj samozavestni, čim več poedinih znamk imajo, kaj šele, če so v posesti celotne serije. Saj je zanimanje za naše znamke v sosednih pokrajinah dokaz, da ni pretirana napoved, da bodo njih cene porasle in da bo cena celotne serije dosegla v doglednem času tudi v Ljubljani 6000 lir. Zato naj se nihče ne prenagli v prodaji!

Danes hočem dati lastnikom novih znamk nekoliko pravnega posla:

Cen znamkam ni mogoče nikdar fiksirati. Prav zaradi tega v filatelističnih kupčijah ne pride v poštev pravni pojem prikratke nad polovico prave vrednosti prodane stvari. Ta pojem je znan vsem narodom in ga poznajo skoro vse zakonodaje. Kupoprodajna pogodba v filateliji zaradi prikratke nad polovico pa, kakor rečeno, ni izpodbitna. Če prodajalec proda znamko kupcu in zanj izkupi izpod polovico vrednosti, ne more izpodbiti kupčije.

Trgovanje z znamkami je dovoljeno. Izpodbitanje kupoprodajnih pogodb zaradi protizakonitosti kupčije torej v filateliji tudi ni mogoče.

Kronika

*** Delo za matere in otroke v Nemčiji.** Iz poročila, ki sta ga predložila propagandni minister dr. Goebbels in višji vodja Higienfeldt Führerju ob desetletnici ustanove za matere in otroke izhaja, da razpolaga Nemčija trenutno z 32.518 zavodi te vrste. Vsako leto svetujejo uprave teh ustanov in nujno pomoč približno desetim milijonom mater. Zasluga ustanove za matere in otroke je, da se je umiranje dojenčkov v Nemčiji močno skrbilo, s čimer je bilo rešenih nad milijon otrok. V nad 33 tisoč otroških vrtih oskrbujejo dnevno podružni milijon otrok mater, ki so zaposlene v raznih obratih za vojne in druge namene. V desetih letih, kolikor obstoji organizacija, je našlo 653.857 mater v domovih ustanove počitek in odličje. Tudi pri posledicah terorističnih napadov iz zraka se je ustanova izkazala nad vse hvaljevredna, no, tako da je popolnoma opravila svoje, ki ga uživa širok Velike Nemčije.

* Italijanski delovna služba na vojaški podlagi. Pri kratkimi je izšel dekret fašistične republikanske vlade, ki predvideva organizacijo delovne službe na podlagi vojaškega službovanja. Dekret vsebuje tudi določbo za ustanovitev posebnih letelčnih delovnih oddelkov, ki bodo uporabljani za posebne namene.

* Bomba na vsučilišče v Helsinkih. Pri zadnjem terorističnem letalskem napadu v Helsinkih je bilo uničeno tudi poslopje finske univerze, ena najlepših stavb v finski prestolnici. To poslopje je bilo zgrajeno v letih 1828—1832 po načrtih nemškega arhitekta Karla Ludwiga, ki je projektiral in

izvršil še celo vrsto drugih pomembnih zgradb na Finskem.

* Mussolini je počastil spomin D'Annunzia. Iz Benetk poročajo, da se je Mussolini od Gardskega jezera pred kratkim uletel spomininske svečanosti ob šesti obletnici smrti Gabriella D'Annunzia. Svečanost je bila v prostori pokopniške grobnice. Mussolini se je ob tej priliki prvič javno pojavil po svoji osvoboditvi. Po svečanosti je obiskal ladjo »Puglia«, na kateri je D'Annunzio prebil zadnja leta svojega življenja. Pred slovesom se je pomudil nekaj časa tudi pri skupini nemških vojakov.

* General ubit v Londonu. Kakor javlja angleška poročevalska služba, je bil pri enem zadnjih letalskih napadov na London med drugimi ubit generalni poročnik Giffard le Guesne Martel, bivši poveljnik angleškega oklopnega zbora in vodja vojaškega odposlaništva v Moskvi.

* Do prihodnje nedelje lahko naročite napeto pripovedno knjigo »Brzonožec in Puščava« po znižani ceni: okusno vezano 28, broširano samo 20 lir. Ne opustite zadnje prilike! Naklada je majhna, knjiga pa bo zaželjena v vsaki družini.

Iz Ljubljane

V Ljubljani so umrli ob 25. februarja do 2. marca 1944: Čendem Marija, 92 let, vdova Kletarja, Rožna dolina, C. VIII/4; Berbuč Ela, roj. Kuhelj, 58 let, vdova okrajnega komisarja, Cesta soške divizije 44; Prelec Katarina, roj. Varljen, 59 let, žena železniškega vpokojenca, Pokopališča 32; Poljansek Franciška, roj. Marikid, 63 let, žena vpok. žel. skladiščnika, Jesenkova ul. 2; Strukelj Karol, 77 let, zasebnik, Povšetova c. 86; Furman Janko, 53 let, mestni desinfektor, Bežigrad 18; Jereb Barbara, 66 let, poljska dninarica, Japljeva ul. 2; Keržnišnik Emil, 76 let, zasebnik, Japljeva ul. 2; Blejcar Marija, sestra Vincencija, 49 let, usmiljenka-učiteljica, Ambrožev trg 3; Mrek Metod, 44 mesece, sin soboslikarja, Rožna dolina, C. XXI/18a; Primc Ivana, roj. Koblica, 70 let, zasebnica, Japljeva ul. 2; Škerjanec Ivan, 68 let, mizar v tobačni tovarni, Hranilnišča ul. 12; Zadnik Anton, 77 let, nočni čuvaj dramskega gledališča, Vidovdanska c. 9; Draksler Janez, 63 let, zidarski pomočnik, Sv. Roka ul. 25; Pondelak Anton, 78 let, hlapec, Japljeva ul. 2; Staniša Marija, 86 let, kuharica, Vidovdanska c. 9; Erjavac Franc, 45 let, čevljarjski pomočnik, Podutik 33; Osredkar Ana, roj. Kobler, 85 let, vdova višjega paznika prisilne delavnice, Rožna dolina, C. VII/32; Lapajne Stjepanija, roj. Guzelj, 59 let, vdova ravnateljica, Streliška ul. 8; Ravnikar Vera, 13 mesece, hčerka hišnika, Gajeva ul. 2a; Zore Ivana, 69 let, zasebnica, Grablovičeva ul. 20; Stajnik Franc, 81 let, mestni uslužbenec v p. Gosposvet-ska c. 56. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Dedič Andje, 28 let, sin posestnika, Podselo, Mrkonjič grad; Bedžuh Josip, 65 let, žel. delavec v p. Ježica 56; Strukelj Mihael, 24 let, bogoslovec, Zapuska c. 8; Janežič Marija, roj. Košak, 58 let, žena posestnika, Bruna vas 15 pri Mokronogu; Koštomaj Martin, 71 let, posestnik, Lipčeva 50 pri Celju; Jeuniker Anton, 84 let, podpolkovnik v p., Dvorni trg I/II; Grimšič Karolina, 4 mesece, hči dninarice, Borovnica; Slapar Kristijan, 55 let, kočar, Križe pri Trzinu; Gomišek Neža, 31 let, snazilica, Zabajak 2; Prelogar Franciška, 46 let, posestnica, Selska gora 5, obč. Mirna; Petek Justina, 41 let, hči dninarja, Konjice; Mihečič Milena, 10 mesece, hči delavca, Opekarska c. 43; Heimer Josip, 69 let, upravitelj zavoda za zaščito mater in dece v n. Groharjeva ul. 25; Zidar Franc, 53 let, posestnik, Primskovo, okr. Ljubljana.

u. — **Poziv hišnim posestnikom.** Mestno poglavarstvo opozarja vse hišne posestnike in lastnike zemljišč ob cestah, da o pravem času osnažijo hodnike od snega in odmejejo sneg iz kadunij ob cesti. Snegnemu vremenu bo sledila odjuga, ki bo povzročila hudo brozdo, če ne bo odmetan sneg s hodnikov in osnažene cestne kadunije. Uprava policije bo strogo nadzorovala izvajanje določil mestnega cestnega reda.

u. — **Posestnike gozdov opozarjamo,** da so dolžni pogozditi goščave tekem 3. let po poseku ter da ni dopustno posekanje parcel porabiti za druge kulture (poljedelstvo) brez oblastvenega dovoljenja. Za premoeno kulture na gozdni posesti je potrebno vložiti prošnjo pri mestnem poglavarstvu. Da se omogoči gozdnim posestnikom zasadištev posekanih gozdnih parcel, dobe po odredbi šefa pokrajinske uprave posestniki gozdov sadike brezplačno. Za vzorno opravljene pogozditve so določene nagrade. Vabimo gozdne posestnike, da takoj zaprosijo za gozdne sadike ter pri tem navedejo vrsto gozdnih sadik, število in površino parcele, katero nameravajo pogozditi. Interesenti naj se javijo v najkrajšem času v Mestni vrt-

ni v politično upravno službo pri tedanji deželni vladi v Ljubljani. Služboval je pri okrajnih glavarstvih v Radovljici, Kamniku in v Ljubljani ter si kot uradnik, družabnik, duhovit mož in kavalir od glave do nog pridobil povsod ljubezen in simpatije vseh, s katerimi se je seznanil. Neupogljiv značaj na zgornj je bil srčno dober in plemenit, prava dobričina nasproti preprostemu kmečkemu človeku. Znan in priljubljen je bil kot lovec in kot nedosegljiv družabnik, poln humorja, domislje in prav francoske duhovitosti. Kdor je poznal Otona Ketteja, ga nikoli ne bo pozabil. Z njim lega v grob spet eden izmed študentov, ki so na Dunaju preživeli fin de siecle, dekadenco, secesijo in bohemstvo, ki je bilo l. 1900 na površju. Vsi ti najlepši spomini, vse anekdote, ki so zvezane s spominom na rajnega, in vsa njegova dobra dela pa niso šla z njim v grob, ampak so dobro shranjena v srcih njegovih prijateljev in znancev ter neštetihih onih, ki jim je dokazal svoje plemenitost, zlato srce. In taki spomini živijo večno življenja.

Ti, Oton, počivaj v miru, spomin nate pa naj ostane pri nas! M. S.

nariji, Cesta na Rožnik št. 2, med 8. in 12. uro dopoldne.

u. — **Glasbena akademija priredi v petek** dne 10. marca ob 17.30 javno produkcijo v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo učenci rektorja Betetta in prof. Dariana, A. in J. Ravnika, Šlaisa, Ant. Trosta, V. Wistinghausove in Z. Zarnikove. Sporedi po 6 in 3 libre bodo na prodaj v Matični knjigarni.

u. — **Glasbena akademija in Srednja glasbena šola v Ljubljani** bo otvorila v II. polletju posebne tečaje za posredne glasbene predmete. Ti tečaji so namenjeni tistim, ki se želijo izpopolniti v glasbeni in dramatični stroki. Za pouk se plačuje mesečna šolnina. Vse informacije o pogojih za sprejem in vpis daje tajništvo zavoda, Gosposka ulica št. 8-L.

u. — **Izpopolnjevanje v nedeljski zavalji** g. Ivana Fajdige, trgovca z moko in žitom, je po tiskovni pomoči izostalo, da se g. Fajdiga zahvaljuje ne samo svojim dobaviteljem, marveč tudi vsem cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem, kar s tem izpopolnjujemo.

u. — **Pisalne stroje boljše znamke, dobro** ohranjene, kupujemo po najvišjih dnevnih cenah EVEREST Prešernova 44.

u. — **Učite se strojepisja. Praktično znanje,** koristno vsakomur sedaj in v bodoče v začetnem ali javnem poklicu. Novi eno-, dvo- in trimesečni strojepisni tečaji pričnajo 7 in 8. marca. Moderna strojepisnica desetprstna metoda. Vpisovanje dnevnice. Učnina zmerja. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u. — **Nameste venca na grob pokojnega** inšpektorja Otona Ketteja, daruje rodbina inž. Pajkova 100 Lir za zaščito mater in otrok (Dečji dom).

Z Gorenjskega

Preskrba prebivalstva s tobakom, piše »Kärntner Zeitung«, mora biti tudi za primer terorističnih napadov iz zraka zagotovljena. Zato morajo trafikantje paziti na to, da so za trafike odprte ter postreči ljudem s pripadajočimi cigaretami. Kdor bi ravnal drugače, mu bo odvzeta koncesija in s tem možnost zaslužka.

»Može našega časa.« V Celovcu so otvorili razstavo z naslovom »Može našega časa«, ki si jo je v nedeljo ogledal tudi gauliter dr. Rainer.

Prireditve v Kranju. V Kranju so priredili predstavo v prid žmškimi pomoči, pri kateri je sodelovala kapela višjega stražarstva Malchingerja. S posebnim užitkom so poslušalci spremljali izvajanja čelista Schulzeja, velik uspeh pa sta dosegla tudi zbor in kvartet Rainerja. Na koncu je nastopil še dunajski komik in ljudski pevec Labugger. Poslušalce je zelo razvedrila enodejanka »Starinar«. Ljudem je prireditve nudila dve uri prav prijetnega razvedrila in tudi gmotni uspeh je prav zadovoljiv.

Stoletna Gorenjka. Jerica Lahova iz Mojstrane na Gorenjskem je 25. februarja obhajala stoletnico rojstva. Stoletnica je še popolnoma pri telesnih in duševnih močeh. Na njen stoti rojstni dan jo je obiskal tudi okrožni vodja dr. Hochsteiner ter ji izročil primerno darilo.

75letnica celoveškega skladatelja. Dvorni svetnik dr. Edvin Komauer, ki živi sedaj v Waizenu pri Feldkirchnu, je obhajal te dni 75letnico rojstva. Ob tej priliki mu je bila podeljena skladateljska nagrada za leto 1943. Dr. Komauer se je narodil v Celovcu ter je prejel osnovni pouk v klavirju od svojega očeta, ki je bil organist in učitelj glasbe. Po dovršeni gimnaziji je študiral pravo na graški univerzi ter stopil v službo pri finančni direkciji v Celovcu. Kmalu pa je službo opustil ter se popolnoma posvetil kompoziciji. Večinoma je zlagal simfonične skladbe.

Smrt na bojišču. Dne 4. februarja je padel n. vzhodnem bojišču 23 letni naddestnik Robert Pečar.

Glasbeno združenje za Koroško je priredilo 28. februarja peti redni simfonični koncert, na katerem je dirigiral generalni ravnatelj Edmund Schnackenburg, kot čelist pa je sodeloval Eberhard Flink. Na sporedu je bil tudi Dvojak koncert za čelo. Prireditve se je udeležil med drugimi koroški župni vodja dr. Rainer.

Vrženstvo s kožuh. Krojaški mojster Fridolin Vovk iz Celovca je lansko zimo potoval v protektorat, kjer je kupil nekaj ženskih zimskih kožuhov in več srebrnih lisic. Posrečilo se mu je prethitovati kožuhovino v Celovcu, kjer je plašče prodal, t. d. z nedovoljenim dobičkom 30 odstotkov. Zaradi tega je bil ovađen oblasti ter od sodišča obsojen na pol leta ječe in plačilo 8000 mark globe. Kožuhovinarne plašče so mu seveda zaplenili ter jih prodali v prid državne blagajne.

Mnogo je pomagala Glasbena Matica, ki je izdala več zvezkov mladinskih skladb, a tudi marsikateri učitelj je prispeval svoje, ko je izpodbujal naše skladatelje, naj napišejo kaj za najmlajše. Tako imamo zdaj že precejšnjo izbrano lepih, tudi tehnično primernih skladb. Omeniti je predvsem Škerjancja, ki ima muzikalno zelo lepe skladbe: le-te so prav vse spisane tako, da so jim kos že učenci v zlatih razredov. Pozna se, da je skladatelj obenem tudi pianist. Tudi Tomc ima precej lepih in kakor se sliši, bo zložil v kratkem zopet nove komade. Zanimiva je še v t. e. v. zbirka »Mikijev gode«; ima predvsem namen, vzbuditi v učenca čut za ritem. Prof. Švica je namreč napotilo do tega dejstva, da je boleča točka mladih vseh otrok ritem, ki pa ima v glasbi eno najvažnejših vlog. V vs. kem oziru zelo zanimiva je tudi zbirka »Ciciban«, delo skladatelja Mihečiča. Je nekoliko težja, vendar pri primeru učiteljevi razlagi mnogih razredov. Pločovitna v ustvarjanju skladb je Sancičova, ki piše kar dalje za mladino in ima v osnutku vse polno skladb, namenjenih najmlajšim, kakor tudi bolj odraslim. Tako, upajmo, se nam ni treba bati, da bi nastal v prihodnosti kak zastoj v razvoju glasbene literature ter vrste — je zaključila svojo izjavo gđ. prof. Bradačeva.

Zdelo se nam je potrebno, vpisati v našo kulturno kroniko s posebnim poudarkom razveseljivi napredek na področju slovenske glasbene produkcije za mladino. Spridlo izredno velikega zanimanja za glasbeno vzgojo, a katero posebno ogovorno pruje vprav rekordno obisk slovenske Matice v zadnjih letih, je naš napredek v mladinski glasbeni literaturi tem važnejši. Upamo, da bo danesnji produkti, za katero je prof. Bradačeva zastavila svoj

S štajerskega

Delo Stranke v marcu. Mariborsko okrožje narodnosocialistične stranke čaka tudi v mesecu marcu obilica dela. Ena prvih prireditve v tem mesecu bo v soboto, dne 4. marca, v obliki pisanega večera v Račju. Na tem večeru bodo nastopili tudi člani štajerskega ljudskega gledališča. Nadalje je namenavana vpriporitev komedije »Prodani deda«. Ta predstava bo obenem s pestrnim večerom v Slovenski Bistrici. Na drugih prireditvah v korist Stranke bo sodeloval tudi znani Svengali, ki bo nastopil v raznih krajih. Dne 6., 7. in 8. marca bo štajersko ljudsko gledališče gostovalo na Pragerskem in sosednjih krajih ter bo vpriporilo gledališko igro »Jozefova hči«. Dne 15., 18., 19., 25. in 26. marca pa bodo plesni večeri v Slovenski Bistrici, Mariburgu, Poljčanah in drugih krajih. V Slovenski Bistrici in Račjem bo 29. in pa 30. marca gostovalo članstvo mariborskega gledališča.

Izobraževalna predavanja v Mariboru. V petek 3. t. m. je predaval v Mariboru dr. Kurt Walz iz Berlina o velikih dobah evropske kulturne zgodovine. Dne 9. marca bo imel profesor dr. Franc Tiermann iz Berlina predavanje o nastanku in bistvu filma. 15. marca bo Feliks Skorbik govoril o Richardu Wagnerju. Trije večeri bodo posvečeni fiziki telstva ter bodo kazali tudi razne poskuse. Dne 24. marca bo čital prof. dr. Eric Endres nemške humoristične sestavke v vezani in nevezani besedi. Končno bo 29. marca govoril prof. dr. Walter Croll o gospodarstvu na evropskem prostoru.

Delavsko zborovanje v Ljutomeru. V Ljutomeru se je vršilo prošle dni zborovanje za delavce. Okrožni vodja Holler je najprej razvil sliko o političnem, vojaškem in gospodarskem položaju, nato pa so zborovalci razpravljali o pogojih uspešne propagande za dokončno zmago.

Zborovanje v Zalcu. V Zalcu so imeli pred kratkim zborovanje v odhodnem kinematografu. Govorniki so poudarjali potrebo varnostnih ukrepov zoper morebitne teroristične napade iz zraka.

Osemsetletnica v Celju. Valentin Dellantonio, upokojeni strojni mojster v Celju, je obhajal te dni svojo 80-letnico pri polnih telesnih močeh in duševni prostosti. Do 74. leta svojega življenja je bil jubilat zaposlen pri svoji obrti.

Predavanje v Trbovljah. V Trbovljah je predaval magister Franc Pehar o lekarstvu v teku stoletij. Njegova izvajanja so vzbudila pri poslušalcih veliko zanimanje.

Smučarska prireditve v Rogški Slatini. Vodijska šola SA-oddelka je priredila v Rogški Slatini smučarske tekme, katerih se je udeležilo 64 konkurentov. V mladinskem razredu je zmagal na prvem mestu Jozef Unverdorben, drugi je bil Herbert Budnik, tretji pa Konrad Zupanič. Prvi in tretji pripadajo smučarski skupini iz Rogške Slatine.

Beg iz zapore. Iz mariborske kaznilnice je pobežal 23 letni na Dunaju rojeni trgovec Franc Maduschegg, ki se mu je 28. februarja posrečilo premagati stražo pred jetniško celico. V višino meri 178 cm, lasje ima rjave barve, oči pa plave, je obrit in oblečen v obleko za kaznjence. Vodstvo kaznilnice je razpisalo nagrado, ki jo prejme oseba, kateri se posreči izslediti obojenega zločinca.

Zobozdravniška oskrba na štajerskem. Zkrb za zdrave zobe spada med največje brige oblasti, ki bedijo nad zdravjem prebivalstva na štajerskem. Zaradi tega sta bili v zadnjem času osnovani dve potujoči ambulanci, ki nudita prebivalstvu pomoč pri boleznih zob. Ambulanci izvršujeta vsa zobna popravila, za katera plačajo ljudje malenkostno odškodnino. Ordinacije se vrše prav tako ob delavnikih kakor ob nedeljah in praznikih.

Iz Gorice

Izklopitev električnega toka. Pistojna oblast sporoča, da bo do nadaljnjega izklopila električni tok vsak dan od 13.30 do 15.30 popoldne.

Policijska ura v Gorici ostane nespremenjena. Zabeležili smo, da je za Gorico določena nova policijska ura ob 21. Ta odredba vojaških oblasti pa ne velja za Gorico, marveč za Videm. V Gorici ostane policijska ura, kakor je bila v veljavi doslej.

Predavanje o protiletalski zaščiti. V nedeljo so imeli hišni lastniki iz Gorice predavanje o protiletalski zaščiti. Predavanje je bilo v prostori gledališča Verdi.

Življenje in smrt v goriskem mestu. Od 20. do 26. februarja se je v Gorici narodilo 19 otrok. Umrlo je 24 oseb, poročilo pa se je devet parov.

Koncert v ljudskem vrtu. Nemška vojaška godba v Gorici je minulo nedeljo priredila koncert v ljudskem vrtu. Goričani so godbo poslušali z velikim zanimanjem.

Promalo poslušnost ob sračnem alarmu je pokazal 49-letni Blaž Rutar iz Tolmina. Ko je bil alarm, je hodil po gorških ulicah. Plačati bo moral denarno kazen.

Beg treh nevarnih zločincev. Dne 27. februarja ponoči so iz kaznilnice v Vidmu pobeželi trije težki zločinci in to med 19. in 20. uro. Vsi trije begunci so se spustili s pomočjo rjuh preko sedem metrov visokega zidu, ki obdaja kaznilnico. Med pobežljivi je neki 32-letni železničar, ki je ubil svojega nasprotnika v prepiru, nadalje mož, ki je ustrelil karabinerja s puško in tat, ki je bil obsojen na 10 let ječe.

Beleznica

KOLENDAR
Torek, 7. marca: Tomaž Akvinski

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Šola za ljubezen.

Kino Sloga: Usoda.

Kino Union: Jenny in gospod v fraku.

Tretja javna produkcija gojencev šole Glorijane Matice klavirskega oddelka gđ. Zorke Bradačeve ob 17. v mali Filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnšayer, Sv. Petra cesta 78.

ZATEMINITEV

je strogo obvezna od 18.30 do 5. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Torek, 7. marca ob 18: Vera in nevera. Red B. Sreda, 8. marca ob 18: Matura. Red Sreda.

Izmed domačih del je na sporedu Leskoveča igra »Vera in nevera«. Dejanje se godi v sodobnem času na kmetih. V njem je orisan problem resnične in samo navidezne vere, farizejstva in cestinarstva. Delo je po jezikovni kakor po režijski konceptuji surrealističnega značaja. Osebe: Zupnik-Skrbinšek M., Lavdon, posestnik-Cesar, Marida, njegova rejenska-Ukmar-Boltarjeva, Dagarinka, roj. Logonder, vdova-Kraljeva, Feliks, njen sin-Nakst, Džma-VI. Skrbnišek, Turan, mešetar-Sever, Peter in Tone, njegova sinova-Bitenc in Verdonik, Štefelin, Rogoš in Garež-Blaž, Raztresen in Brezigrad. 1. kvartalec-Gorinšek, 2. kvartalec-Košuta. Režiser: M. Skrbnišek. Scenograf: inž. Franz. Drama ima tri dejanja. — Začetek predstave ob 18. uri.

OPERA:

Torek, 7. marca ob 18: La Bohème. Izven. Cene od 36 lir navzdol. Sreda, 8. marca ob 17.30: Sneguročica. Izven. Cene od 36 lir navzdol.

Puccinijeva opera »La Bohème« z Valerijo Heybalovo kot Mimi in Manjo Mlejnikovo kot Musetto. Ostala zasedba: Rudolf — Lipušček, Marcel — Janko, Chaunard — Dolničar, Collin — Lupša, Benoit in Alcindor — Zupan. Dirigent: dr. Danilo Svava. Režiser: C. Debevec.

Baletna šola. Imena otrok, ki so bili v nedeljo pri sprejemu določeni, da pridejo v ožjo izbiro za baletno šolo, so objavljena v Operi na deski za skušnje. Vsi tisti, katerih imena so v tem seznamu, naj pridejo v torek ob 10. uri, če imajo šolo, pa v torek ob 15. uri v Opero k ponovnemu pregledu.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 7. MARCA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30 do 7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koračnica, pregled sporoda (n. m. in slov.), koračnica. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30 do 12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert za oddih; igra Radijski orkester; vodi D. M. Sijance. 14.00 do 14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini, napovedi spreda. 17.15—18.00: Četudi poznano ni zdelo, vendar zanimivo bo. 18.45—19.00: Zdravniška ura; dr. France Debevec: Človek kot duh in snov. 19.00—19.30: Slovenska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, napovedi spreda. 19.45—20.00: Za Zimsko pomoč bo govoril dr. Tine Debeljak. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15 do 21.00: Slavni glasovi. 21.00—22.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.30: Nekaj napevov za lahko noč.

Kultura

Produkcija mladinskih skladateljev

Danes ob 17 bo v mali filharmonični dvorani posebno značilna in zanimiva glasbena prireditve: profesorica gđ. Zorka Bradačeva je naštudiral za produkcijo svojih projektov in gojencev v šoli Glasbene Matice program mladinskih skladb. Vsekar bi bil tak program še pred desetletjem nemogoč; v zadnjih letih pa se je naša klavirska glasbena produkcija tudi v mladinski panogi tako izpopolnila, da je bilo mogoče z začetniki in z učenci nižjih stopenj naštudirati program celotne prireditve in s tem prikazati slovenske mladinske skladatelje tudi s šolske strani. V tem pogledu je ta produkcija kar elin-stvena in zato vredna posebne pozornosti. Program navaja 18 skladateljev.

Iz razgovora z gđ. prof. Zorko Bradačeva, ki je posvetila tej prvi večji reviji slovenske mladinske glasbe, prirejani z vidika učnih potreb, posebno pozornost, smo izvedeli nekatere podrobnosti in načelno zanimive smernice današnje produkcije.

— Ze pred dvema letoma — je izjavila mlada, prizadevna glasbena pedagoginja — sem se bavila z mislijo, da bi priredila s svojimi učenci večer slovenskih mladinskih skladateljev. Šele lansko leto sem se zadrženo oločila, ko je Glasbena Matica priredila podoben koncert, vendar so na njem izvajali program skladatelji in profesorji sami. Ta večer je predvsem pomenil javnosti, da imamo slovenski precejšnjo število skladb tudi za mladino. Po izvalbi odmeval pa ni mogoče dobro presojati, ali so kompozicije spisane res primerno za otroke, zato sem si mislila, da bilo prav,

če bi izvajali skladbe tisti, katerim so namenjene, namreč otroci. Tako bi se moglo nazorno in jasno dognati, da je namen teh skladb res dosežen. — Moj namen pa je bil potemtakem tale: 1) v

Prof. Zorka Bradačeva

programu naj bi bili zastopani vsi slovenski skladatelji, ki so kdaj pisali za mladino; 2) spored naj bi izvajalo čim več učencev, ne da bi se izbiralo omejila samo na najbolj nalarjenega; 3) taka prireditve naj le še bolj izpodbudi naše skladatelje, da bi v bodoče še več pisali za otroke. — Prav zaradi tega ni bilo lahko sestaviti takle program. Na razpolago sem imela učence samih nižjih razredov; ozirati sem se morala na vse mogoče, zlasti na težkočo samih skladb in na zmogljivost posameznih učencev. — Zaradi tega značaja je prireditve prva te vrste v zgodovini razvoja slovenske glasbe. Pred a kol leti bi sicer ne bilo mogoče prirediti toliko raznovrstnih skladb, kajti več naših kompozitorjev je začelo pisati za mladino šele v zadnjih letih.

trud in glasbeno-pedagoške sposobnosti, sležilo v bodoče še več takih pregledov slovenske mladinske glasbe!

Spremembe v »La Bohème«

V razpredanem gledališču ok navzočnosti nekaterih visokih dostojanstvenikov, so igrali v soboto zvečer Puccinijev »La Bohème« v nekoliko spremenjeni zasedbi. Dogodek večera je bil nastop naše odlične pevke gđ. Heybalove v vlogi Mimi. Po načelu alternacije vlog, kakor ga vsiljujejo naši Operi dejanske razmeje — načelu, ki n samo praktično, marveč tudi umetniško interesantno in posebej še za občinstvo mikavno — je gđ. Heybalova razširila svoj že obsežen repertoar tudi na ljubko in delkatno vlogo, v kateri je naša dosedanja Mimi ga Vidalijske dosegla enega svojih vrhunskih pevskih uspehov. Gđ. Heybalova je podala Mimi s polnimi registri svojega petja in igre; njena koncepta te vloge je morda celo za spoznanje preveč poetična, rahla in v primeri s polnokrvno, erotično pojmovano Mimi je Vidalijske malo preveč dekliska; sploh se zdi, da Mimi gđ. Heybalovi ni tako intimno blizu, kakor nekatere druge njene reprezentativne vloge, zlasti Tatjana. Thais itd. Ne samo notranji stil njene igre, tudi sama barva njenega glasu, dosežajočega sicer krasne pevske vzpone, nam ustvarja nekoliko rahlejšo Mimi, kakor je dosedanja; v

